

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/7401

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1229-2700
Konu : Yazılı soru önergesi

25/05/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 06/04/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-12422 sayılı yazı,
b) 16/04/2009 tarihli ve 1066/2150 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Selahattin Demirtaş tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/7401 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1228/2699

.../05/2009

Konu : Yazılı soru önergesi

Sayın Selahattin DEMİRTAŞ
Diyarbakır Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/7401 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun, hükümlülerin nakillerinin düzenlendiği Dokuzuncu Bölümünde yer alan,

1- "Nakiller" kenar başlıklı 53. maddesinde,

"(1) Hükümlüler, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayiş ve güvenlik, hastalık, eğitim, öğretim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle başka bir kuruma nakledilebilirler.

(2) Hükümlü nakilden önce aranır ve kurum hekimine, yoksa diğer bir resmî hekime muayene ettirilir; muayene sonucu yola çıkarılamayacağı anlaşılanlar, kurumun en üst amirince derhâl resmî bir sağlık kuruluşuna sevk edilir. Mazeretinin, biri hastalığın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekimin imzaladığı ve hastane başhekiminin onayladığı resmî rapor ile belgelenmesi hâlinde nakil, mazeret ortadan kalkıncaya kadar geri bırakılır ve durum Adalet Bakanlığına bildirilir.";

2- "Kendi istekleri ile nakil" kenar başlıklı 54. maddesinde,

"(1) Hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için;

a) Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri,

b) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri,

c) Koşullu salıverilmelerine beş aydan az süre kalmamış olması,

d) İyi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamış veya kaldırılmış olması,

e) İstekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması,

f) Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması,

g) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması,

Gerekir.

(2) Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, eğitim öğretim veya hastalık nedeniyle nakil hariç, bir yıl kalmak zorundadırlar. Çocuklar bakımından bu süre altı ay olarak uygulanır.";

3- "Disiplin nedeniyle nakil" kenar başlıklı 55. Maddesinde,

"(1) Hükümlü, hücreye koyma cezasını gerektiren eylemlerde bulunması hâlinde kurum yönetimince hakkında disiplin işlemi yapılır ve kurum en üst amirinin istemi üzerine Bakanlıkça başka kurumlara nakledilebilir. Disiplin cezaları yeni kurumlarda çektirilir.

(2) Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, mahkeme kararı, kurum güvenliği, can güvenliği veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadırlar.";

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

4- "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. Maddesinde,

"(1) Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlüler, yargı çevresi dışında Adalet Bakanlığınca belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebilirler.";

5- "Hastalık nedeniyle nakil" kenar başlıklı 57. Maddesinde,

"(1) Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü, bulunduğu yere en yakın tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır.

(2) Bu hastanelere gönderilen hükümlülerin başka yerlerdeki hastanelere sevki, sağlık kurulu raporuyla, acil ve yaşamsal tehlikesi bulunması hâlinde, varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilir, başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediği, hastaya nerede ve ne tür bir tedavi gerektiğini açıkça belirten bir raporla mümkündür. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koğuşu bulunan Devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.

(3) Hükümlünün bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekir; aksi hâlde hükümlü ait olduğu kuruma iade edilir.

(4) Hükümlü, acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarında tedavi edilemez. Acil hâllerin varlığı hâlinde Adalet Bakanlığına bilgi verilir.

(5) Hükümlü, sağlık nedenleriyle bulunduğu kurumda kalmasının uygun olmadığı, kurum hekiminin önerisi ve en üst amirinin isteği üzerine alınacak sağlık kurulu raporuyla belirlendiği takdirde, başka kurumlara nakledilebilir.",

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

II- 22/01/2007 tarihli ve 45/1 No.lu "Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler" konulu Bakanlığımız Genelgesinin "Hükümlü ve Tutukluların Nakil İşlemleri" başlıklı İkinci Bölümünde;

1- "Adli Suçlardan Hükümlü ve Tutuklulara Tahsis Edilen Ceza İnfaz Kurumlarından Nakiller" kenar başlığı altında,

"1) Ekli (1) sayılı listenin (C) bölümünde sayılan ceza infaz kurumlarında bulunan ve mahkemelerce verilen toplam cezaları 7 yıl 6 aydan fazla olan yetişkin erkek ve genç erkek hükümlüler ile koşullu salıverilmelerine 5 yıldan fazla süre olan yetişkin erkek ve genç erkek hükümlülerin konumlarına uygun ceza infaz kurumlarına nakilleri için Bakanlıktan talepte bulunulacaktır.

2) Aşağıda sayılan,

a) Türk Ceza Kanunu'nun 102, 103, 142, 148, 149, 188, 190, 220, 292, 294, 296, 297, 328, 335, 336, 337'nci maddelerinden ve 1 Haziran 2005 tarihinden önce işlenen suçlardan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 298, 299, 304, 307/a, 313, 403, 404, 414, 416/1, 418/1, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 22/3, Askerî Ceza Kanunu'nun 56/1-D maddesi delaletiyle Türk Ceza Kanunu'nun 133/1 maddesine muhâlefet suçundan mahkemelerce verilen toplam cezaları 1 yıl 6 aydan fazla olan hükümlüler ile koşullu salıverilmelerine tarihlerine 1 yıldan fazla süre olan hükümlülerin,

b) Yukarıda belirtilenler dışında kalan suçlardan mahkemelerce verilen toplam cezaları 3 yıl 9 aydan fazla olan hükümlüler ile koşullu salıverilme tarihlerine 2 yıl 6 aydan fazla süre olan hükümlülerin,

cezalarının infazına ekli (1) sayılı listenin (B) bölümünde sayılan ceza infaz kurumlarında devam olunacaktır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

3) Aşağıda sayılan,

a) Türk Ceza Kanunu'nun 102, 103, 142, 148, 149, 188, 190, 220, 292, 294, 296, 297, 328, 335, 336, 337 inci maddelerinden ve 1 Haziran 2005 tarihinden önce işlenen suçlardan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 298, 299, 304, 307/a, 313, 403, 404, 414, 416/1, 418/1, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 22/3, Askerî Ceza Kanunu'nun 56/1-D maddesi delaletiyle Türk Ceza Kanunu'nun 133/1 maddesine muhâlefet suçundan mahkemelerce verilen toplam cezaları 1 yıl 6 aydan az olan yetişkin erkek ve genç erkek hükümlülüler ile bu suçlardan hüküm alıp ilk gözlemleri sonunda koşullu salıverilmelerine 1 yıldan az süre kalan yetişkin erkek ve genç erkek hükümlülerin,

b) Yukarıda belirtilenler dışında kalan suçlardan mahkemelerce verilen toplam cezaları 3 yıl 9 aydan az olan yetişkin erkek ve genç erkek hükümlülüler ile ilk gözlemleri sonunda koşullu salıverilme tarihlerine 2 yıl 6 aydan az süre kalan yetişkin erkek ve genç erkek hükümlülerin, ekli (1) sayılı listenin (D) bölümünde belirtilen ceza infaz kurumlarına nakilleri yapılabilir.

4) Yetişkin erkek ve genç erkek hükümlülerden, haklarında ikinci defa tekerür hükümleri uygulananlar, haklarında iyi hâl kararı verilse bile 5275 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde sayılan eylemlerinden dolayı iki kez hücreye koyma cezası alanlar, koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle, kalan cezası infaz edilmekte olanlar, eğitimevleri hariç kapalı ve açık ceza infaz kurumlarından firar edenler, koşullu salıverilme tarihlerine 1 yıldan az süre kalmadıkça ekli (1) sayılı listenin (D) bölümünde belirtilen ceza infaz kurumlarına nakilleri yapılmayacaktır.

5) Bağlı ilçesi bulunmayan ağır ceza merkezlerindeki ceza infaz kurumları hükümlü ve tutuklu mevcudunu nazara alarak, bu durumdaki yetişkin erkek ve genç erkek hükümlülerin nakledilecekleri ceza infaz kurumlarının tespiti için, infaz durumlarını belirtir listeleri Bakanlığa göndereceklerdir.

6) Bağlı ceza infaz kurumlarına gönderilme işlemi, mahallî imkânlar ve ceza infaz kurumu vasıtası kullanılmak suretiyle yapılacak, mümkün olduğu ölçüde ödenek sarfından kaçınılacaktır.";

2- "Hükümlülerin Kendi İstekleri ile Nakilleri" kenar başlığı altında,

"(1) Hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için;

a) Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri,

b) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri,

c) Koşullu salıverilmelerine beş aydan az süre (dilekçe tarihi itibarıyla) kalmamış olması,

d) İyi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamış veya kaldırılmış olması,

e) İstekte bulunulan kurumda yer bulunması, kapsama gücü ve sınıfının uygun olması ve sadece tutuklulara tahsis edilmiş (tutukevi) olmaması,

f) Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması,

g) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması,

h) Talep ettikleri ceza infaz kurumunda güvenlik riski oluşturmaması,

ı) Disiplin nedeniyle ayrıldıkları kurumlar hariç, talep ettikleri kurumlarda daha önce kalmış iseler, Bakanlıkça değerlendirilmek üzere bu yer idare ve gözlem kurulunun taleple ilgili görüşünün alınmış olması,

gerekir.

(2) 1 inci fıkranın (e), (h), (ı) bentlerinde belirtilenler dışında kalan koşullara uymayan nakil istemlerine ait dilekçeler, gereksiz yazışmaları önlemek amacıyla, Cumhuriyet başsavcılıklarınca değerlendirilerek uygun görülmediği takdirde reddedilecek ve ret kararı gerekçesi ile birlikte

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kendilerine tebliğ edilecektir.

(3) Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, eğitim öğretim veya hastalık nedeniyle nakil hariç, bir yıl kalmak zorundadır. Çocuklar bakımından bu süre altı ay olarak uygulanacaktır.

Ancak; salıverilme tarihleri itibariyle, cezalarını diğer ceza infaz kurumlarında çekmeye hak kazanan hükümlüler için bu süre dikkate alınmayacak ayrıca 1 inci fıkranın (c) bendindeki koşul aranmayacaktır.

(4) Başka bir ceza infaz kurumuna nakledilmeleri için açlık grevi ya da ölüm orucu eylemi yapan hükümlü ve tutukluların nakil talepleri eylemlerine devam ettikleri sürece karşılanmayacaktır.";

3- "Suç ve Yargılama Yeri Nedeniyle Nakil" kenar başlığı altında,

"(1) Tutuklular, öncelikle yargılandıkları mahkemenin bulunduğu yerdeki kapalı ceza infaz kurumlarında veya mahkemenin yargı çevresi içindeki kapalı ceza infaz kurumlarında, kapalı ceza infaz kurumu bulunmuyor ise suçları itibariyle konumlarına uygun en yakın kapalı ceza infaz kurumlarında barındırılacaktır.

(2) Tutuklulardan, yargılandıkları mahkemenin yargı çevresi dışındaki kapalı ceza infaz kurumunda bulunanlar Cumhuriyet başsavcılığınca Bakanlıktan izin alınmaksızın yargılandıkları yer mahkemesinin bulunduğu kapalı ceza infaz kurumuna resen sevk edilecektir. Ancak; bazı yer mahkemelerinin yargı alanı çevresinde ceza infaz kurumu bulunmaması veya kapatılmış olması nedeniyle, tutuklunun yargılandığı yer Cumhuriyet başsavcılığı ile temasa geçilip, gönderileceği kurumun tespit edilmesinden sonra sevk gerçekleştirilecektir.

(3) Birden fazla suçtan değişik yer mahkemelerinde yargılanan veya başka suçtan hükümlü veya hükümlü olanların, suç ve yargılama yeri nedeniyle nakilleri için Bakanlıktan izin istenecektir.

(4) Yargılandığı yer kapalı ceza infaz kurumundan disiplin, güvenlik, asayiş ve sağlık nedenleriyle başka kapalı ceza infaz kurumuna nakledilenlerin, suç ve yargılama yeri nedeniyle geldikleri kurumlara tekrar nakilleri için Bakanlıktan izin istenecektir.

(5) Tutuklulara tahsis edilen kapalı ceza infaz kurumları ile kalabalık kapalı ceza infaz kurumlarından yapılan toplu sevkler nedeniyle veya ekli (1) sayılı listenin (C) bölümünde sayılan ceza infaz kurumlarından ceza süreleri itibariyle resen başka kurumlara nakledilen hükümlülerin suç ve yargılama yeri itibariyle geldikleri kuruma nakilleri için Bakanlıktan izin istenmeyecektir.

(6) Beşinci fıkra da belirtilen nedenlerle nakledilen hükümlülerden kendi istekleri üzerine başka ceza infaz kurumlarına nakilleri yapılanların, suç ve yargılama yeri nedeniyle ilk nakledildikleri kuruma nakilleri için Bakanlıktan izin istenmeyecektir.

(7) Ekli (1) sayılı listenin (B) ve (D) bölümlerinde sayılan ceza infaz kurumlarında kalmakta iken kendi istekleri üzerine başka ceza infaz kurumlarına nakilleri yapılan hükümlülerin, suç ve yargılama yeri nedeniyle ilk geldikleri kuruma tekrar nakilleri için Bakanlıktan izin istenmeyecektir.

(8) Haklarındaki soruşturma evrakı veya dava dosyasının görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilerek yetkili Cumhuriyet başsavcılıklarına veya mahkemelere gönderilmesi hâlinde tutuklular yargılanacakları mahkemeden duruşmaları için müzekkere gelinceye kadar bulundukları kapalı ceza infaz kurumunda barındırılacaktır. Ancak; ağır ceza mahkemelerinin görevine giren suçlardan tutuklu olup, müdürü bulunmayan kapalı ceza infaz kurumunda bulunanlar derhâl bağlı ağır ceza merkezi kapalı ceza infaz kurumuna nakledilecektir.

(9) Çocuk tutuklular müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında barındırılmayacak, derhal bağlı oldukları ağır ceza merkezi kapalı ceza infaz kurumuna nakledilecek ve duruşmalarına bu kurumlardan gidip gelmeleri sağlanacaktır.

(10) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında barındırılmaları gerekli olan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

tutukluların suç ve yargılama yeri nedeniyle nakilleri için Bakanlıktan izin istenecektir. Ancak; Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 250 nci maddesince yetkili ağır ceza mahkemelerince yargılanan ve yargı çevresi içinde bulunan ceza infaz kurumlarındaki tutukluların nakilleri, Bakanlıkça yetki verilen Cumhuriyet başsavcılıklarının koordinatörlüğünde yapılacaktır.

(11) Herhangi bir nedenle başka ceza infaz kurumlarına nakledilen hükümlü ve tutuklular ile hükümlü olup başka suçtan yargılamaları devam edenlerin nakledildikleri kurum, nakleden kurum tarafından mahkemelerine de bildirilecektir.

(12) Yapılacak nakle esas olmak üzere, hükümlü veya tutukluların duruşmaya istendiklerine ilişkin mahkeme müzekkereleri, ilgili Cumhuriyet başsavcılıklarınca, hükümlü veya tutuklunun bulundukları yer Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilecektir. Hükümlü veya tutuklu başka kuruma nakledilmiş ise müzekkere mahkemesine iade edilmeyerek, nakledildikleri kuruma gönderilecek, ayrıca; mahkemesi de bilgilendirilecektir.",

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

III- Yukarıda açıklanan düzenlemeler çerçevesinde, hükümlü ve tutukluların yargılama süreçlerinde öncelikle yargılandıkları yer ceza infaz kurumlarında barındırılmaları gerektiğinden, disiplin, güvenlik veya kapasite aşımı gibi zorunlu hâller dışında yargılamalarının devam ettiği yerde barındırılmalarına devam olunduğu;

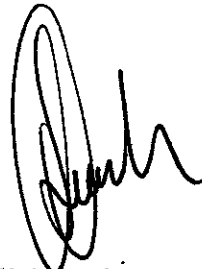
İstek üzerine yapılan nakil taleplerinde, anılan Genelge'deki "Hükümlülerin kendi istekleri ile nakilleri" hükümleri gereğince, talepte bulunulan ceza infaz kurumunun, talepte bulunanın konumuna uygun olması ve kapasitenin müsait olması gerektiği;

Ülkemizde bulunan ceza infaz kurumlarının tümüne yakın kısmında kurum mevcutları kapasitenin oldukça üzerinde olduğu, buna karşılık; hükümlülerin kapasiteleri müsait olan ve söz konusu Genelge hükümlerine göre konumlarına uygun olan ceza infaz kurumlarına nakil talep etmeleri hâlinde, nakillerinin gerçekleştirildiği; gerek Cumhuriyet başsavcılıkları vasıtasıyla gerekse ailelerinin veya hükümlü ve tutukluların doğrudan gönderdikleri dilekçelerin, özenle incelendiği ve başvurulara gerekçeli şekilde olumlu veya olumsuz cevap verildiği;

Erzurum E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti" kenar başlıklı 188. maddesinin üçüncü fıkrasına muhalefet suçundan 4 yıl 2 ay hapis cezasına mahkûm edilen ve hâlen hükmen tutuklu olan soru önergesinde adı geçen nakil talebinin, Batman, Mardin ve Siverek Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında kapasitenin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırılması; Çınar, Bismil, Hazro ve Silvan Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarının anılan Genelgenin "Adli Suçlardan Hükümlü ve Tutuklulara Tahsis Edilen Ceza İnfaz Kurumlarından Nakiller" kenar başlığı altında yer alan üçüncü fıkranın (a) bendi kapsamında suç türüne göre cezaları 1 yıl 6 aydan az olan hükümlüler için sınıflandırılmış olması ve ceza miktarı itibarıyla adı geçen konumuna uygun olmaması sebepleriyle uygun görülmediği,

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan